

Lukas 10: 25-37

De gelijkenis van de barmhartige samaritaan is wel één van de bekendste verhalen die Jezus ooit heeft verteld. Bij ons thuis hing vroeger een reproductie van het schilderij van Vincent van Gogh van deze gelijkenis. Een arme man. In elkaar geslagen ligt hij langs de weg. Waar de kerkleiders van die tijd, de priester en de leviet, aan de overkant voorbij gaan is daar geheel onverwacht die Samaritaan. Hij verzorgt de wonden van de arme man. Hij brengt de gewonde in de herberg en betaald z'n verzorging. Een overbekend verhaal. Maar toch blijven we vaak bij de uitleg van dit verhaal hangen bij: *"dit moeten wij ook doen. Onze medemens helpen, of het nu een landgenoot is, of een buitenlander"*. En natuurlijk is dat waar. Maar toch denk ik dat we dan nog niet helemaal door hebben wat Jezus wil zeggen. Want de directe aanleiding voor dit verhaal is die wetgeleerde. Die man die de juiste vraag stelt aan de juiste persoon. *Heer wat moet ik doen om het eeuwige leven te beërven*. Maar vergis je niet. Het is inderdaad de juiste vraag aan de juiste persoon. Maar geen vraag die uit nood wordt gesteld, zoals eens die gevangenenbewaarder uit Filippi wanhopig uitriep: *wat moet ik doen om behouden te worden*. Deze wetgeleerde had helemaal geen geestelijke nood. Hij wilde Jezus op de proef stellen. Hij wilde als wetsgeleerde een theologische discussie. En Jezus had helemaal geen zin aan een theologische discussie. En daarom gaf Hij hem ook in eerste instantie dat bijna kinderlijk eenvoudige antwoord: *Wat staat er in de wet*. Nou, daar hoefde die wetgeleerde niet lang over na te denken. *Heb God lief boven alles, en je naaste als jezelf*. 'Goed geantwoord' zei Jezus. 'Doe dat maar'. De wetgeleerde voelde zich een beetje in z'n hemd staan. Zo makkelijk kwam Jezus niet van hem af. En toen kwam hij met die vervolgvraag: *wie is mijn naaste?*

En dan gaat Jezus het verhaal vertellen. Dat verhaal met vier spelers. Een priester. Daarin herkent de wetgeleerde zich niet. Zo best waren de contacten niet tussen de priesters en de wetgeleerden. De wetgeleerde had ik helemaal niet verwacht dat de priester de arme man zou helpen. Wedden, dat hij hem laat liggen. En bij de volgende voorbijganger gaat het niet veel beter.

Een Leviet. Ook daarmee had de wetgeleerde geen warme relatie. Ook hij zal wel aan de overkant voorbijgaan. En ja hoor. Van priesters en levieten heb je ook niet veel te verwachten. Maar als er nu eens een wetsgeleerde voorbij zou komen. Dan zou het wel goed komen. Maar het verhaal krijgt een verrassende wending.

De derde persoon die langskwam was een Samaritaan. Een verachte buitenlander. Zo'n dwaallicht, die niet eens de hele bijbel accepteert en nota bene in Gerizim naar de tempel gaat, terwijl het toch duidelijk is, dat de tempel van God in Jeruzalem behoort te staan. Een Samaritaan, dat woord spreekt de wetgeleerde niet eens uit. Nou ja, soms als een scheldwoord dan. Die onbetrouwbare Samaritaan zal die arme reiziger wel de genadestoot geven.

Maar zou Jezus dan de wetgeleerde helemaal geen plaats geven in zijn verhaal. Jawel! Jezus geeft die wetgeleerde zeker een plaats in zijn verhaal. Hij was niet een van de voorbijgangers. Hij was de man die op reis ging en langs de weg kwam te liggen. Jezus geeft de man geen heldenrol. Hij haakt hem pootje. Hij laat hem verloren langs de kant liggen. En daarmee wil Jezus zijn gesprekspartner meteen al duidelijk maken hoe zijn positie is. Je kunt wel willen discussiëren en theologiseren over hoe je het eeuwige leven moet beërven. Over wat jij moet doen! Maar wat antwoordt Jezus? *Hoe zo....doen? Besef je wel wie je bent. Jij bent die man die beroofd en berooid langs de weg ligt. Hopeloos verloren. Je hebt uit jezelf helemaal niets mee te brengen. In feite kun jezelf helemaal niets doen om je redding te bewerken.*

Reken maar dat dit antwoord tegen het zere been van de wetgeleerde was. Hij, meneer de theoloog, de leraar van het volk. Hij de kenner van de thora, voor dood langs de kant van de weg.

Ja, dat wil Jezus duidelijk maken. Meneer de wetgeleerde - , maar dat geldt niet minder voor ons - je bent uit jezelf beroofd en berooid. Hopeloos verloren. En geen priester of Leviet kan dat voor je oplossen. Wat je nodig hebt is dat de hulp uit een totaal andere hoek komt.

En dan komt die Samaritaan. De Samaritaan werd met ontferming bewogen. Weet u, als de bijbel spreekt over 'met ontferming bewogen zijn' dan gaat het altijd over God zelf of Jezus zelf. Denkt u maar aan die Vader die zijn verloren zoon ziet aankomen. Die werd ook bewogen. Of denk aan Jezus die de schare ziet als schapen zonder herder. Dan wordt Jezus bewogen. Als die Samaritaan bewogen is met die gewonde man, dan wil Jezus duidelijk maken dat God zo naar ons kijkt. God is bewogen met verloren mensen. Het woord dat er staat betekent zoiets als 'het raakt zijn diepste innerlijk'. Hij krijgt er buikpijn van. Onze verloren toestand ontroert onze Hemelse Vader tot in het diepst van z'n hart.

Wat moet je doen om eeuwig leven te beërven? Niets....helemaal niets.....je moet iets met je laten doen. Je moet je laten helpen. Zoals de Samaritaan de wonden van de man heeft schoongewassen, is de Here Jezus gekomen om ons schoon te wassen van onze zonden. En zoals de Samaritaan betaalde voor de verzorging van de man, zo heeft de Here Jezus voor onze redding betaald. Hij betaalde onze schuld en de prijs die Hij betaalde was Zijn eigen leven. En net zoals de Samaritaan de gewonde man veilig naar de herberg brengt, zo wil de Here Jezus ons veilig brengen naar Gods mooie toekomst op de nieuwe aarde. Waar we bevrijd zullen zijn van onze zonden, ziekten, tranen.

Die gewonde man werd gered, hij kreeg het leven weer. En dat wil Jezus ook met ons doen. Hij wil ons verlossen van onze zonde en ons een prachtige toekomst geven. Dat is het aanbod voor die wetgeleerde. Dat is het aanbod voor ons allemaal.

Het is waar, de gelijkenis van de Barmhartige Samaritaan gaat over goed doen voor andere mensen. Jezus zei het zelf tegen de wetgeleerde: *doe jij dan voortaan net zo!* Maar als deze Samaritaan echt de Here Jezus voorstelt moeten we niet alleen het voorbeeld van Jezus volgen en ook goed doen voor anderen. Dat ook, dat is heel belangrijk. Maar dan zou deze gelijkenis niet meer te zeggen hebben dan dat we lief, aardig en behulpzaam moeten zijn.

Maar we moeten niet vergeten dat het begint met dat andere. Ik zelf ben die gewonde man. Ik heb het nodig dat Jezus mij redt uit die nare positie. Ik heb verlossing nodig. En als ik dat heb laten doen, als ik de Here Jezus heb gevraagd om mijn Verlosser te zijn, dan kan ik als verlost mens aan anderen laten zien wie de Here Jezus is, door Zijn voorbeeld te volgen. Dan kun je als het ware de liefde die jij ontvangen hebt van de Here Jezus weer doorgeven aan anderen.

Ik lag hopeloos langs de weg.

Wie is mijn naaste?

Goddank, Jezus is voor mij een naaste geworden.

Amen